

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Maršrutino prejema upravništvo (administracija) iz ekspedicijskega, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 232.

V Ljubljani, v četrtek 9. oktobra 1890.

Letnik XVIII.

Nemške naselbine na Ruskem.

X.

Zamán bi bilo tajiti, da Nemci ne mislijo na vojsko z Rusijo; oni jo pač smatrajo kot gotovo stvar, ki se jej ni mogoče ogniti; a da se končno reši vprašanje o svetovnem vladarstvu, za katerim Nemčija toliko hrepeni, urejuje ona silno svojo mornarico in razširjuje svoje naselitve v Afriki. deli z Angleško otoke v vodah Tihega morja ter pridobiva za se države srednje Evrope, meče svoje politične mreže v carjigradske vode in na druga mesta balkanskega polotoka. Bode li uspela, da oživetvori sanjarije o takšni hegemoniji, to je zopet drugo vprašanje; ali da ona faktično na to misli, o tem ni dvojbe, to potrjuje med drugim tudi knjižica Rethwischeva: „Die Deutschen im Auslande“ (leta 1889), jako razširjena na jugu, v kateri pisatelj najbolj obdeluje naseljence na Ruskem, prerokovaje svetovno vladavino nemškega cesarstva („Die Weltmachtstellung des deutschen Reiches“).

Z ozirom na to vojsko, ki mora izbruhniti prej ali kasneje z Rusijo, piše „Svet“, da je od strani Nemčije popolnoma prirodno, da se ona že zgodaj za to poskrbi ter vse v svojo korist pripravi, čim več je mogoče, vse eventualne koristi za to vojsko; a jedna največjih takšnih koristij je znaten postotek „vernega“ prebivalstva nemškega in tujih naselbin na zemljišču protivnika, kjer ima biti pozorišče vojske. Pristavimo li k temu še, da Nemci slabé čim bolj mogoče prvoselce tega zemljišča s tem, ko jih potiskajo v najbolj oddaljene kraje Rusije, oni del prebivalstva pa, ki ostaje na svojem zemljišču, odnaručuje protestantska propaganda, ki spreminja iz sovražnika v „prijatelja“ in „pobratima“, a priznava samo „štundističnega carja“, t. j. nemškega, potem se upanje na srečen uspeh vojske za Nemce podvoji. Ti „pobratimi“ skupaj z nemškimi nase-

ljenci bi mogli za časa vojske izkazovati nemški vojski raznovrstnih moralnih in materialnih služb, mogli bi jej služiti kot oči in ušesa, mogli bi jej omogočiti prelaz v zemljo, z vsemi sredstvi, katera so v tem kraju, kakor s konji, z živino, s proizvodi in s plodom, z mrvo, s hrano in stanovanji itd. In na kakošno korist bi jej še le bili oni po vojski, ko bi „zmagonosna“ Nemčija, — kakor se ona nadeja, — za svojo nagrado dobila v svoje roke namišljeni del Rusije! — Ona namreč ne bi našla tukaj takšnega odpora, kakor v Elzasu in Lotaringiji; — po „štundi“ odtujeno prebivalstvo bi pristopilo k „pobratimom“-Nemcem, ter pričakovalo od njih obljubljenega mu „zemljišča“ in „gospodarstva“ poleg vseh drugih dobrot in pravic na papirju. Kako lahko se bode popravilo tako pokorno, Nemcem prijazno prebivalstvo, ter se čisto ponemčilo! — Zamán je gubiti besede, le ta perspektiva je prav mamljiva! . . .

Ali pogledjmo, — pravi dalje „Svet“, — niso li v slučaju vojske tudi za Rusijo neke ugodne okolnosti proti Nemčiji?

Pred vsem je treba vedeti, je li vrag zares tako črn, kakor ga slikajo? Mi ne moremo zanikati Nemčiji niti najmanjše izvrstnosti njene vojske, njene uzorne organizacije, njenega svojstva, da se more hitro mobilizirati, njenega velikega patriotizma, njene vojskine sposobnosti (ki je pa v dvajsetletnem miru že bržkone malo zastarela); ne moremo zanikati niti vojaškega genija njenih vojskovodij, a niti one popularnosti, katero bi živela vsaj v prvi dobi vojske z Rusijo. Vse to bi bilo zamán tajiti: V Nemčiji ima Rusija tako jakega tekmeča, kakoršnega še ni videla na tatarskem jugu; to bode tedaj borba na življenje in smrt, borba za obstanek; zato je pa bode tudi ta vojska za Rusijo narodna vojska v pravem smislu besede, kajti drugače si tudi pri takšnih okolnostih misliti ne moremo.

Ne sme se zatorej premalo uvažiti, pa tudi bati se je ni potrebno, — pravi nadalje „Svet“, — ter riše z vsakega stališča položaj Nemčije in položaj Rusije v slučaju vojske.

Strategični zistem železnih cest, celi red utrjenih mest na meji, ki služijo vojski za podpore in skladišča, potem precej gosto posejano nemško prebivalstvo v kraljevini Poljski in v gubernijah kovenski, grodnenski in volinski, kakor tudi one tri vrste nemških naselbin, ki se vijejo kakor verige okoli kakšnega otoka, ali kakor etapa pravcem na Dünaburk, Moskvo in Kijev, — vse to brez dvojbe daje Nemčiji velikih koristij in prednostij v vsakem pogledu, posebno v prvem času, ko bi se vojska začela. Ni dvojbe, da bode Nemčija začela ofenzivo, kar se tudi drugače ne dá predstaviti, kako bi Nemci privoščili Rusom časa za mobilizovanje, dokler Rusi prideró v njihovo zemljo, ter prenesó vse strahote vojske na nemško zemljišče!

Že prosta logika nas uči, da mislijo oni bržkone s hitrim napadom v Rusijo obsesti Poljsko, Litvo; baltiške pokrajine in jugozapadni del Rusije, ter dokončati to vojsko z dvema ali tremi odločnimi porazi ruske vojske, katero bi razdelili ter potem vsak del posebej potolkli. Posreči se jim to, mir bode sklenjen precej po zmagi na dolgo časa in Rusi bodo potisnjeni na severoztok; bodo li Rusi na ta način zaigrali za vselej svojo samostalnost v Evropi kot velesila, ter se odrekli svoje znamenitosti v slavenskem svetu, katero bode potem prevzela Nemčija? Da jih Nemci zares potisnejo od obal Baltiškega in Črnega morja, da jih odstranijo od njihovih luk, od njihovih ustij velikih rek in od zapadnih železnih cest, posledica tega bi bila, da bi morali Rusi svojo trgovino in svojo obrtnost podvreči izključljivo interesom Nemčije, ter bi bili večni davkoplačevalci Nemcev. Rusi ne bi mogli potem poslati čez mejo niti vagona žita, niti jedne vreče

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Ž.

VII.

Po odhodu Jaroslavovem je bilo na Radinjah še tiše kakor pred tem. Le jeden gost je časih prijezdil na grad in sprejemal večkrat tudi grajske pod svojo streho. Bil je to stari duhovnik staro-plzenjski, Jan iz Bistrice.

Ko so bila pota zmrzla, vozil se je od svoje cerkve čez zamrzlo Uslavo do griča na Radinje. Ko so zagledali njegovega konja stopati počasno po bregu, razveselili so se vsi in dan so imeli vsi za velik praznik.

Ko sta sedla drug drugemu nasproti oba starca in začela praviti o pretekli dobi, zdelo se jima je, kakor bi se pomladila. Zlasti pa so se jima žarele oči radosti, ko sta pripovedovala o srečnih Karlovih časih, o blagostanji, miru, razcvitanji umetnostij in vede; o ponosnih svetiščih in drugih stavbah, ki so se vzdignile o njegovem času v kras domovine. Hrdonj je bil še mlad mož, ko so nesli kralja k pogrebu; duhovnik Jan je služil takrat pri nadškofovski cerkvi. Spominjal se je še dobro na vernega prijatelja Karlovega, nadškofa Arnošta. Bil je za njegove dóbe dijak pri St. Vidski cerkvi; pel je

pri njegovi rakvi; nad njegovim grobom. V duhovnika ga je posvetil naslednik Arnoštov, nadškof Očko z Vlašim. Od te dóbe je živel Jan vedno v Pragi in pridigoval izvrstno. Bil je velik častitelj gorečega propovednika Janeza Miliča in še mlad ga je zdatno podpiral pri delu, ko je Jan Milič napravil v starem mestu praškem hišo za padle žene, da bi se kesale za svoje grehe in se pripravljale k poštenemu življenju.

„Ah koliko let je že, kar je umrl viteški Jan Milič! Meni se že bliža osemdeseto in takrat, ko je umrl dragi moj mojster in učitelj, nisem štel še trideset let.“

„Vi, častitljivi oče, ste že blizu osemdesetih?“ zaklicala je začudena Eliška in vrgla delo v naročje. Tudi teta Katarina je vrtila tiše kolovrat in se čudila, da je bistrški duhovnik še tako zdrav pri tako visoki starosti:

„Velika milost od Boga, da v starosti tudi nisem prejel mnogo njenih slabostij. Hvala Gospodu za to. Pri tolikih letih sem videl, slišal, izkusil, trpel mnogo, drago dete, kar še misliti ne moreš“, nasmejale se je Eliški.

„Poznali ste tedaj tudi duhovnika Janeza iz Nepomuka, kateri je umrl mučeniške smrti, ker ni hotel prelomiti kralju Vaclavu na voljo svoje duhovniške dolžnosti.“

„Da, poznal sem ga; bil je to mož popolen, svet. Bival sem pri cerkvi sv. Vida in sem ga videl

večkrat, govoril večkrat z uljudnim, prijaznim nadškofovim vikarjem. Mi ostali duhovniki smo ga častili zelo; on nam je bil prijatelj in svetovalec. Mnogi duhovniki v Pragi so začeli živeti neduhovniški, ali kdor je bival blizu Janeza iz Nepomuka, ni zagazil na krivo pot. Njegov vzgled, njegove besede so ga varovale pred pogubo. Žali Bog, da je vel iz kraljevega dvora veter, ki je širil krog in krog nenravnost. Jok me sili, če se spomnim, da je ta sveti mož cenil svetost svojega stanu bolj kakor naklonjenost kraljevo — da je bolj poslušal svojo vest kakor kraljevo pregrešno željo, moral umreti mučeniške smrti. Bili so to strašni dnevi. Razburjeni Vaclav je bil skoro blazon. Ali že je pri sodbi Božji on, ki je stal pred mučnikom Janezom. — Grozen je bil ta dan — 23. marcij leta 1393. Janeza so mučili z najhujšimi mukami, da bi ga prisilili prelomiti spovedniško tajnost. Ali on je molčal. — Viteštvo in potrpežljivost njegova se more primerjati junaštvu in potrpežljivosti mučencev iz prve dóbe. — Kakor bi to bilo včeraj, čutim še sedaj vso grozo in žalost, ki sem jo občutil, ko se je po Pragi raznesel žalostni glas: Janez je mrtev! — Vidim njegovo mrtvo obličje pred seboj, kako se sjaji na njem blažen nasmeh; okoli ust, ki so tako zgovorno znale govoriti v dušo človeško, ni bilo nobenega sledu boja in trpljenja, katero je moral prestati. Njegovo telo je vendar sama rana, strjena kri! Še vidim, kako so položili njegovo telo

konopelj, a niti jednega puša (ruski funt) slanine; a da ne plačajo v zlatu drago carino svojemu sosedu, ter bi potem bili tudi ceniki ruskih železnic izključljivo podvrženi Nemčiji. Z jedno besedo, v takem slučaju bi morala Rusija iti nazaj vsaj za dvesto let, . . . pa da začne zopet žuževiti? Ali zgovodina nam živo svedoči, da se vsak narod, ki je propal, prav težko zopet vzdigne. Tedaj odločni poraz Rusov v tej vojski bi provzročil samo njihovo politično smrt.

Tedaj vsa bojna spretnost Nemčije bi bila v tem, da okoristivši se s svojimi velikimi dobitki, zadá Rusiji hiter in odločen udarec ter dokonča vojsko čim prej, kakor je to ob drugih prilikah storila.

Ali ako se ta spretnost zares ne izvede hitro, in ako ta vojska ne bode kratka, — kaj potem? — vpraša „Svet“, nadaljeva svoja zanimiva razmišljanja.

Hoče li se Nemčija vojskovati z Rusijo, bodisi že sama, bodisi s svojimi sedanji ali bodočimi zavezniki, mora ona vzdigniti na noge ves kontingent, ki je sposoben za orožje, in ta okolnost bode zánjo posebno težka že prvega pol leta, posebno še, ako bodo prisiljeni njeni vojaški kori, prodirati v srce Rusije. V tej vojski ne bodo za Nemčijo tako srečne okolnosti, kakor leta 1870, ko je mogla mirne duše in popolnoma varna pustiti celo svojo iztočno in južno mejo brez vojske. Ali sedaj, — pa da se Francoska niti ne makne, da ne mobilizira niti jednega svojega vojaka, — morala bode Nemčija, ki bode morda zedinjena z Italijo, držati vsaj pol milijona vojske, da bode vsak čas pripravna za borbo „na dve strani“. Koliko jo bode že to stalo!

Za Nemčijo more biti uspešna samo kratka vojska z Rusijo, kajti drugače bi jo dolga vojska pokončala ekonomski popolnoma, trdi „Svet“, in to razjašnjuje tako-le: „Trebja je uvažati posebno važno okolnost, da se Nemčija ne hrani z žitom, ki ga sama pridelá, ker je Nemčija slaba poljedelska zemlja, nego živi večidel od obrtnosti. Dalje je treba vedeti tudi to, da večidel žita, kakor tudi sirovine za svoje tovarne in zavode dobiva Nemčija iz Rusije, a da proizvode teh tovarn in zavodov izvozi ona zopet v Rusijo, ter jih ne bi mogla v denar spraviti na Francoskem, a še manje na Angleškem, s katerimi proizvodi Nemčija ne more na noben način tekmovali; pa končno ne bi tudi v Avstriji bolje prošla, ker Avstrija prav uspešno tekmuje z Nemčijo ter zdaj nima potrebe, da kupuje sosedne proizvode na škodo svojih lastnih. Razven v Rusijo izvozi Nemčija svoje proizvode še tudi po morju na daljni iztok, kjer se sestaja s silno angleško in ameriškansko konkurencijo, a za časa vojske bi morala ta izvoz omejiti na minimum radi nevarnosti pred veliko rusko vojaško mornarico, ali pa radi prevelikega zavarovanja izvozne robe in radi prevoznih stroškov na neutralnih brodovih.“

Ako Nemčija upotrebi skoraj vse svoje delavne sile za vojsko, katero mora držati na iztoku in za-

na listni strani glavnega oltarja. Začeli so takoj romati ljudje iz Prage in okolice k njegovemu grobu, kakor kakemu svetniku.“

„Kaj je počel kralj po takem dejanji?“

„Kakor vseh svojih del, ki jih je storil v naglici, tako se je kesal tudi tega.“

Da se je res kesal, tega sem se mogel sam prepričati. Bilo je to ne dolgo po smrti Janezovej. Klečal sem sam v stolici ne daleč od groba njegovega in mislil ná-nj. Že je legel mrak v veličastno svetišče. Večna luč pred altarjem je razsvetljevala le malo prostore v cerkvi. Mesto, kjer sem jaz klečal, je bilo najedenkrat razsvetljeno v krogu. Vrata so se odprla tiho, in ravno grobu Janeza se je bližala tiho mirna v plašč zavita postava. Plaho se je ozrla okoli, če je nihče ne vidi. Bil je to Václav, kralj. Naglo je stopil k grobu mučenčevemu, padel tam na kolena, sklonil glavo na kamen, kakor bi ga poljubljá. Iz prsij se mu je izvil bolesten vzdih. Slišal sem besede, ki jih je govoril polglasno, a nisem jih popolnem razumel. Samo zdelo se mi je, kakor bi kralj nekočkrat ponavljá: „Odpusti — odpusti!“ Dolgo je tam klečal. Slednjič je naglo vstal in odšel. Pristopil sem k grobu in videl sem ga mokrega od solz. Kralj Václav je tam plakal.“

Tudi deklica je zaplakala.

Nastalo je tiho. Duhovnikovo pripovedovanje je ganilo močno poslušalce. (Dalje sledi.)

padu, ako ona v to vojsko uvrsti po sedanji vojaški postavi tudi one, ki se edina podpora rodovini, pa ako ne dobi Nemčija iz Rusije niti žita, niti sirovin ter ako izgubi glavnega kupca svojih proizvodov, nastane, pravi „Svet“, vprašanje, ako bode Nemčija prisiljena ne samo za svojo vojsko, nego tudi za prebivalstvo, ki ostane doma brez dela, kupovati zunaj za gotov denar v zlatu, a ne za ruske papirje, kruh iz Amerike, Indije, ali Avstralije, bode li mogla dolgo vzdržati takšno napetost v svojih narodnogospodarskih silah? Videli bodemo, bode li mogla? — a.

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna V. velika skupščina v Ljubljani dne 24. septembra 1890.

(Konec.)

4. V imenu nadzorništva poroča dež. poslanec direktor Fr. Povše, ki konstatuje redno poslovanje denarništva. Iz ravnokar potrjenega letnega računa za l. 1889. je razviden denarni položaj. kakeršnega je našlo nadzorništvo pri skontrovanju blagajnice v mesecu svečanu. Po § 22. družbinih pravil pregledalo je nadzorništvo blagajnico v drugikrat dné 15. septembra ter našlo, da se vjemajo računi z dejanskim stanjem ali premoženjem, katero je naloženo pri raznih posojilnicah na Slovenskem in nekaterih domačih denarnih zavodih. (Nato poročevalec navede imena teh denarnih zavodov in vsote naloženih novcev ter nadaljuje.) Iz tega je razvidno, da je družbino premoženje dobro in varno naloženo, ter da se je vodstvo pri tem oziralo na narodne ljudske posojilnice, med temi tudi na one na Koroškem. Nadzorništvo dobilo je tudi poziv od slavnega vodstva, da pregleda vse spise tajništva, a to je nadzorstvo opustilo, ker šteje našo družbo sploh srečno, da opravlja ta trudapoln posel naš toliko požrtovalni tajnik, ter sme slavna skupščina pač biti zadovoljna, da sta važna posla tajništva in blagajništva izročena tako spretnima, požrtovalnima odbornikoma, za kar jim gré naša živa zahvala. Zato vodstvu lahko z dobro vestjo damo oprostilo v smislu § 22. družbenih pravil (Pohvala.)

5. Pred volitvijo si izprosi besede skupščinar Anton Koblar ter omenja, da se je slavni zbor iz dozdanjih poročil lahko prepričal, kako previdno je vodstvo dozdej izvrševalo svoj nalog in družbi pripomoglo do tolikega razvoja in vspeha. V znak zahvale naj se kar „per acclamationem“ izvoli odstopivša tretjina vodstvenih članov. In ker je že pri besedi, prosi še dalje, naj istotako izvolimo staro nadzorništvo in razsodništvo.

Prvomestnik vpraša, ali želi k temu nasvetu kdo besede? Ker se nihče ne oglasi, prosi glasovanja. Skupščina soglasno pokliče v vodstvo prejšnjo tretjino.

Podpredsednik Luka Svetec prevzame predsedstvo, ter omenja, da moramo v smislu § 16, ker je bil prvomestnik tudi mej odstopivšimi člani voliti zdaj predsednika. Z „vsklikom“ je voljen zopet prof. Tomo Zupan.

Istotako člani nadzorništva in razsodništva.

Za V. veliko skupščino prvomestnik sklepa:

Zahvaljujoč se udu glavnega vodstva družbe sv. Cirila in Metoda, prečastitemu gosp. kanoniku Zamejcu za slovesno božjo službo v šent-jakobski cerkvi danes ob 10ih — zahvaljujoč se prvomestniku slavne čitalnice, preblagorodnemu gosp. vit. dr. Bleiweissu za prijazno nam prepuščene prostore — zahvaljujoč se vrlemu pevskega zboru, ki je skupščinarje svojim izglednim petjem tu razveseljeval včeraj zvečer — zahvaljujoč se iskreno vsem, vsem častitim zastopnikom naših podružnic, došlim iz vseh pokrajin slovenske zemlje — zahvaljujoč se zadnji ženi in zadnjemu onemu možu našega naroda, ki deluje za našo šolsko družbo — želim vsem Vam, za družbo sv. Cirila in Metoda se žrtvujočim, priprošnje sv. apostolov — bratov — vse Vas in vse Vaše delovanje pa naj blagoslovi mili Bog.

Peto veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda pa razglašam zaključeno.

Po zborovanju zbrala se je krog 1 ure popoldan večina skupščinarjev v steklenem salonu k skupnemu obedu, mej katerim so se vrstile običajne napitnice.

Prvi je spregovoril prvomestnik Tomo Zupan zdravico na Njega Veličanstvo, kojega vodeče misli so bile naslednje;

Castita družba!

Lojalnosti družbe sv. Cirila in Metoda sem si usojal omenjati v vvodnih svojih besedah do slavne V. velike skupščine.

Facta loquuntur!

Slovstvenih spisov družbe sv. Cirila in Metoda prvi vezek popisuje življenje našega cesarja tako vzneseno, da se je ta naš življenjski v najodličnejem šolskem krogu naše družbe imenoval najlepši spis, kar jih je bilo ob 40letnici ljubljene nam vladarja zagledalo na Kranjskem beli dan. — To pa ni vse o naši knjižnici! — Koj v zopetnem drugem zvezku naše družbene knjižnice se je popisovalo istotako navdušeno vrlin bogato življenje slavnega pradedá Habsburžanom, Rudolfa Habsburškega. — In še ne dosti! — V nadaljnjem zvezku, takem, kakor mu podobno osnovanega ne poznam v nobeni drugi literaturi, je izdala naša družba „Junake“, umirajoče v domovinskem boji za cesarja. — S ponosom se oziramo torej na tako lojalno družbo in ponos mi je, da smem imenom te lojalne družbe sv. Cirila in Metoda — razširjene po Kranjskem, Koroškem, Štajarskem, Goriškem, Tržaškem in v Istri — pozvati vse Vas, častite skupščinarje, zbrade pri naši V. veliki skupščini: naj zaključite velikemu slavljenju družbe sv. Cirila in Metoda, našem cesarju Frančišku Josipu, trikratno „Slavo!“

Najugodniša napitnica za družbo je bila pa državnega poslanca Iv. Nabergoja, ki je donesla blagajnici lepo darilo 31 gld. 30 kr.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. oktobra.

Notranje dežele.

Deželni zbor nižje-avstrijski šteje 72 poslancev, od katerih so bili do sedaj skoraj vsi liberalci. Po zadnjih volitvah imajo liberalci 44 glasov, protiliberalci 26; dva poslanca se ne prištevata nobeni stranki. Omeniti nam pa je, da je mej opozicijo več nezanesljivih nemško narodnih poslancev, ki bodo v šolskem vprašanju družili se z liberalci. Vkljub temu moramo reči, da se je pri teh volitvah prvi poskus jako ugodno obnesel združenim kristijanom. — Liberalni poslanci veleposestva dobili so po dobrih sto glasov, konservativni so ostali v manjšini ter dobili po 73 glasov. Razloček mej številom glasov torej tudi tukaj ni posebno velik.

Meščansko društvo v Pragi, kateremu je bil mnogo let načelnik dr. Riegr, ki pa se je sedaj odpovedal tej časti, sklenilo je poslati pismo dr. Riegru, v katerem obžaluje njegov odstop ter mu ob tej priliki izraža svoje spoštovanje, ljubezen in vdanost ter zatrjuje, da bo njegovo ime ostalo v društvu vsikdar v slavnem spominu; sedanje politične nezmede na Češkem bodo kmalu izginile, neprecenljive zasluge Riegerjeve za češki narod pa bodo ostale za vselej. Poseben v to voljeni odbor izroči dr. Riegru to spomenico.

Katoliško politično društvo gorenje-avstrijsko praznovalo je v Linci dné 7. oktobra svoj letni občni zbor, katerega se je vdeležilo prav obilno udov, vzlasti duhovnikov in poslancev. Z veseljem so se pri tej priliki spominjali ugodnih uspehov pri letošnjih volitvah v deželni zbor, katere je doseglo politično društvo ter omenjali, da se že sedaj treba pripravljati za bližajoče se volitve v državni zbor. Poslanec Huber je obširno govoril, kako pretirano narodnostno načelo razjeda na organizmu avstrijske države ter poudarja, da je naloga konservativnih Nemcev v Avstriji pomirjevati razne narodnosti ter držati se zakona božjega: Ljubi bližnjega kakor sam sebe! Zato konservativni Nemci niso gledali v Čehih, Poljaki, Slovencih itd. svojih nasprotnikov in jih tudi v prihodnje ne bodo, in tudi Lienbacher, ki prav po nepotrebnem po strogo nemških planinskih kronovinah spletčari za nemško-konservativno stranko, nas ne bode odvrnil od našega edino pravega načela, ki je edino zmožno ohraniti Avstrijo mogočno in njene narode zadovoljne. — Linški škof, ki je bil vsled pogreba kardinala Hergenrötherja od doma ter se ni mogel vdeležiti zbora, poslal je telegrafično svoj pozdrav ter prosil blagoslova božjega lepemu, katoliškemu, cesarju zvestemu društvu.

Zlati denarji v Avstriji pridejo namesto srebra v veljavo, ako se ugodno dovrše razgovori gledé na vravnovo med Avstrijo in Ogrsko ter med avstro-ogrsko banko. Dvomimo pa, da bi bili samo vsled te premembe Avstriji bogatejši, dasi se bo tudi prostak mogel pobahati z rumenim cekinom. Židje pri avstro-ogrski banki napeli bodo gotovo vse svoje moči v svojo korist, treba torej, da vsak z isto vstrajnostjo varuje tudi državne koristi.

Shoda čeških poslancev za zdaj ne bo. „Politik“ namreč poroča, da so to misel sprožili češko-moravski poslanci, da je bil z njo zadovoljen dr. Riger, a da so Mladočehi preprečili uresničenje

te misli, ker so zahtevali tak program, na katerem bi se ne mogli sporazumeti češki poslanci raznih kronovin; ker so hoteli torej Mladočehi uporabiti tudi ta shod čeških poslancev za svoje namene, zato za zdaj izostane nameravani važni in za sedanje razmere jako koristni shod.

Vnanje države.

Srbija. Ker je bivši srbski kralj Milan zahteval, kakor smo že poročali, da naj se mu izroči nadpoveljstvo srbske armade, pričakovati je baje izpremembe v ministerstvu, pišejo nekateri listi. Da bi se utegnili zaradi tega izpremeniti srbsko ministerstvo, zdi se nam popolnoma neverojetno. — Dne 6. t. m. je priredil častniški kor v Belem Gradu, kamor je bil prišel Milan s sinom Aleksandrom iz vojaškega taborja, pojedino na čast visokima dostojanstvenikoma. Gotovo pa je veljala ta čast bolj kralju Aleksandru, kakor Milanu.

Črna Gora. Iz Cetinja se poroča „Pol. Corr.“, da je kupil ruski car od neke velike družbe ogromno ladijo „Jaroslavlj“ za 300.000 rubljev ter jo podaril knezu črnogorskemu Nikoli I.

Rusija. Ako je verjeti angleškimi listom, navstala je zopet zarota med peterburškimi vseučiliščniki. Zarota je naperjena proti ruski vladi. Stiri najst dijakov jako odličnih družin so neki že vtačili v zapor. — Da je stvar sama jako pretirana, jamčijo nam angleški listi sami, kateri hočejo zopet po svoji navadi blatiti in sramotiti Rusijo pred svetom. Koliko so pisali ti listi o zadnjih „revolucijah“ ruskih dijakov v Peterburgu in Moskvi in vendar bili so mej dijaki le navadni nemiri, kakor se tudi drugod večkrat dogajajo.

Italija. Iz Neapola se poroča, da je angleško-italijanska konferenca vže završila svoje delo. Ako je verjeti poročilom, prepustila je Anglija italijanski državi Kasalo. Kaj je dobila Anglija za to v odškodovanje, ne vedo listi še nič gotovega. Nekateri trdijo, da je morala Italija obljubiti Angliji, da jo bode za odstop Kasale podpirala v boji proti Madistom. — Ko je provinciální svet v Bergamu povodom slavnosti 20. septembra ovrgele proticerkveni dnevni red, na katerem naj bi se slovesno spominjali dne, ko so bili papeževi sovražniki obsedli Rim, vzbudilo je to veliko vznemirjenje v uradnih krogih rimskih. Posebno pa je to razburilo Crispia in brž je sklenil, da bi s kraljevim od vseh ministrov podpisanim dekretom odstavilo 22 provinciálnih svetnikov, kateri so glasovali proti proticerkvenemu dnevnemu redu ter razpustil bergamski provinciální svet. Predno pa stori ta korak, povprašal je Bertija, kancelarja viteškega reda, za svet, kako naj postopa proti krivim provinciálnim svetnikom. Kako se bode Crispi maščeval nad nepokornimi svetniki, poročali bomo vže ob svojem času. Vender pričakovati je vže naprej, da jim pojde kolikor mogoče do živega. Kedo pa bi tudi kaj drugega pričakoval od takega moža, kakor je Crispi.

Švica. Iz Berna se poroča 8. t. m.: Danes sta se povrnila iz Tesina dva bataljona pešcev, tam pa sta ostala še dva bataljona in eden polk konjice. Stanovski svet se posvetuje o tesinski zadevi, nekateri odrekajo zveznemu svetu pravico, da bi smel odstraniti kantonsko vlado. Zvezni komisar Künzli je došel semkaj, da poroča ustno zveznemu svetu o tesinskih odnosajih.

Anglija. Iz Londona se poroča listom, da bode angleško brodovje na Sredozemskem morji prezimovalo v Solunu namesto na Malti, ker ménijo, da utegnejo navstati na vzhodu zapletke.

Turčija. Nekateri listi so pisali zadnje dni, da je veliki vezir priporočal sultanu trodržavno zvezo, katere naj se Turčija tesno oklene. Carjigrajski dopisnik „Köln. Ztg.“ pravi, da je to poročilo izmišljeno, vendar pa opomni, da se je sultan s svojim prvim ministrom posvetoval o razmerah Turčije do trodržavne zveze. Pri tej priložnosti je sultan bajé očital velikemu vezirju, da se preveč nagiblje k trodržavni zvezi. Toda prava politika Turčije mora biti po mnenju sultanovem v tem, da je Turčija neutralna ter živi v prijateljstvu z vsemi državami. Nato je opomnil veliki vezir, da se vjema s sultanovimi nazori ter želi Turčiji prijateljstva vseh držav, vendar pa naj si išče Turčija posebne naklonjenosti od onih držav, katere jej utegnejo biti v sili prva pomoč in zaslomba. In te države so: Nemčija, Avstrija in Italija v svoji zvezi in Anglija. Še bolj zanesljiva pa bi bila zveza s trodržavno zvezo, zakaj javno mnenje Anglije se je zadnje leto do Turčije zelo poslabšalo, dočim ima Turčija v prvo imenovanih državah še dosti zaupanja in naklonjenosti.

Dnevne novice.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je doposlal težak zaboj knjig blagorodni gospod Ivan Steklasa, kr. profesor iz Karlova. Med darovanimi so v slovenskem slovstvu jako čislani spisi, kot n. pr. Erjavčeve „Domače in tuje živali“ in „Naše škodljive živali“, časnika „Zora“ ter „Besednik“. Pripomnil je gosp. darovalec v svojem prijaznem pismu do nas: naj te knjige družba podeli tam, kjer bi se mogle koristno rabiti. — Naj bode blagodušnemu daritelju, delujočemu med sosednim nam narodom,

izrečena iskrena zahvala rodnega mu slovenskega ljudstva, ki bode bralo iz njegovih knjig.

(Ljubljanskim davkoplačevalcem.) Nekateri hišniki so mnenja, da morajo plačati vsled novega selilnega reda domarino (hišni davek) za zadnje četrtletje še le meseca novembra. Temu pa ni tako, ker c. kr. finančno ravnateljstvo na dotično vlogo mestnega magistrata še ni odgovorilo, in tedaj velja še določba, da se mora vplačati zadnja četrtina hišnega davka do vštete 14. t. m., in se bodo morale vsakemu, kdor plača pozneje, računati tudi zamudne obresti. Istotako je do 14. t. m. plačati tretji del dohodarine. Pri tej priliki opozarjamo še davkoplačevalce, da je popoldne pri mestni blagajnici in davkariji čas od 3.—4. ure odmerjen za poslovanje s strankami, ker pozneje morajo uradniki sestaviti računski sklep ter vknjižiti vse dohodke, oziroma troške itd.

(Umrl) je večeraj zjutraj ob 1. uri v Gradcu dr. Ludovik vitez Gutmansthal-Benvenuti v 81. letu svoje starosti. Pokojnik je bil odlikovan z mnogimi redovi; v deželnem zboru kranjskem je več let zastopal Slovence nasprotno veleposestvo. N. v m. p.!

(Mestni zbor ljubljanski) je v zadnji tajni seji imenoval Ljubljancana g. Trdin o za vodovodnega knjigovodjo.

(Premeščenje.) Kakor poroča „N. Fr. Pr.“, premeščen je okr. glavar baron Mac Nevin O' Kelly iz Ljutomera v Celovec.

(Z Dunaja) se nam poroča: Nemški cesar in kralj Albert saksonski sta se v torek ob 5. uri vrnila z lova v Schönbrunn. Danes zvečer ob 9. uri odpotuje kralj Albert s kurirnim vlakom severozahodne železnice v Draždane. — Za časa volitev v deželni zbor je bilo po Dunaju mnogo krika. Antisemitje so dali židovskim liberalcem mnogo opraviti. — Nastopilo je hladno vreme. Po ulicah že pečejo kostanj.

(Železnica Radgona-Ljutomer.) Na tej novi progi bo 10. t. m. tehniško-policijska poskušnja in dne 15. t. m. bode črta prometu izročena.

(Ogenj.) V torek je nekda v Boh. Bistrici pogorela tovarna kranjske industrijske družbe.

(Državni železniški svet.) Trgovinski minister je za Kranjsko imenoval v državni železniški svet gosp. K. Luckmanna in za njegovega namestnika gosp. ces. svetovalca Murnika.

(Spomenik v Aradu.) Minoli ponedeljek so v Aradu odkrili spomenik, katerega je magjarski narod postavil onim „mučenikom“, ki so se borili za magjarsko svobodo in bili dne 6. oktobra 1849 v Aradu ustreljeni in obešeni, ker so kot avstrijski častniki zapustili zastavo cesarsko in pristopili k vstašem. „Obzor“ je tem povodom prinesel jako odločen članek proti onim hrvatskim zastopnikom v peštanskem zboru, ki so položili venec na spomenik onih, kateri so se z mečem borili proti Hrvatski; in med temi sta bila tudi hrvatska izdajnika Damjanić in Knežić, ki sta se borila proti svojemu rodu in domovini. „Obzor“ piše dalje: Mi ne vprašamo, ali Magjari prav delajo, ko slavé take može, ali mi ne moremo biti mirni, ko hrvatski zastopniki venčajo spomenik onih magjarskih mučnikov in tako obsojajo čine hrvatskih sinov, ki so l. 1848. vstali za obrambo domovine. Hrvatski narod mora torej odločno oporekati proti taki smelosti in drzovitosti hrvatskih zastopnikov, ki svetu kažejo, kakor da bi bila Hrvatska l. 1848. na polju revolucije in zasluzila kazni, ko je branila svoj jezik in svoja prava, domovino in dinastijo proti vstašem.

(Posnemanja vredno.) Kolikor predrznejša je „irredenta“ v Trstu, tembolj se vzbujajo slovanska in avstrijska zavest, da odbija navale državi in narodu nevarne. Prva naloga tamošnjih rodoljubov pa je, da slovenske otroke iztrgajo iz žrela laškemu molohu. V ta namen so s pomočjo družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu osnovali slovensko ljudsko šolo, ki ima letos že tri razrede. Ker pa ta zavod zahteva precej stroškov, zato se ga rodoljubi spominjajo pri vsaki priliki. Tako so te dni trije tržaški rodoljubi darovali za moško podružnico sv. Cirila in Metoda sto sedemdeset goldinarjev.

(Predsednik bivše „Pro Patrie“) dr. Cofler, je na najvišje državno sodišče vložil ugovor zaradi razpuščenja društva, češ, da je notranje ministerstvo postopalo proti zakonitim naredbam o društvi in zadrugah. Obravnava se bode vršila dne 25. t. m.

(Vabilo.) „Litijsko pevsko društvo“ priredi v nedeljo dne 12. t. m. v g. J. Oblaka prostorih „pevski večer“ z nastopnim vspešnim: 1. Bendl:

„Na planine“, moški zbor. 2. Ant. Nedvč: „Moja rožica“, četverspev z bariton-samospevom (gosp. Ravnikar). 3. Heidrich: „Sirota“, s sopran-samospevom (gospica Podkrajšek) in spremljevanjem moškega zbor. 4. H. Volarič: „Izgubljeni cvet“, moški zbor. 5. Anton Nedvč: „Oblakom“, mešan četverspev (gospici Milka in Minka Koblar ter gospoda Coelig in Černe). 6. D. Jenko: „Strunam“, moški zbor. 7. O. H. Sattner: „Opomin k petju“, mešani zbor. 8. Dr. B. Ipavie: „Planinska roža“, moški zbor z bariton-samospevom (gosp. Badiura). Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Podporniki vstopnine prosti. Neudje plačajo 30 kr. — K obilni vdeležbi vabi vse domače — ter tuje ljubitelje in prijatelje vbranega petja Odbor.

(Na dunajski kmetijski in gozdarski razstavi) so bili med drugimi odlikovani za razstavljene izdelke in pridelke: J. Kosler v Ljubljani s srebrno društveno svetinjo, M. Pakič v Ljubljani s srebrno društveno svetinjo, tvrdka Tönnies v Ljubljani s srebrno svetinjo, c. kr. kmetijska družba kranjska z bronasto svetinjo. Dalje so dobili darila: N. Bernardelli v Korminu, grof Lanthieri v Vipavi, Alojzij Loy v Kočevju.

(Trtna uš) se je pokazala v vinogradih na Vrdeli pri Trstu. Prepovedan je vsled tega izvoz iz Vrdele vseh stvari, izvzemši vino, tropine in sveže grozdje.

(Celjska gimnazija.) V Mariboru se je letos oglasilo nad 80 učencev za slovensko paralelko. V Celju pa, kjer ste skoraj dve tretjini slovenskih učencev, še sedaj ni slovenske vspešnice. „Sudst. Post“ roti zopet merodajne kroge, naj zopet povzdigne glas za slovenske paralelke v Celju.

(Trgovinsko ministerstvo) prireja za prihodnje zasedanje državnega zbora predlogo o dovoljenju kredita treh in pol milijona goldinarjev, potrebnih v pomnožitev — lokomotiv in železniških voz.

(Delavsko podporno društvo) v Trstu je imelo minolo nedeljo občni zbor. Predsednik je v nagovoru med drugim omenil, da v denarnem oziru minolo leto ni bilo ugodno zaradi mnogih bolezni. V odbor so bili voljeni: Prof. M. Mandić predsednikom; odborniki pa: V. Kalister, J. Gorup, J. Perhavec, Fr. Žitko, M. Cotič, A. Slajko, L. Furlani, Fr. Polič, D. Šmid, M. Hervatin, Fr. Čarga, G. Lotrič, Fr. Lovišček, Novak, Fr. Indihar, A. Kljun, A. Vertovec, J. Prele, V. Lovrenčič, J. Macarol, I. Krapeš, M. Živic. Namestniki: P. Može, I. Kalister, A. Rep, M. Grahor, Fr. Prele, M. Poljšak.

(S Koroškega.) Hranilnica in posojilnica v Tinjah je, kakor čitamo v narodnem listu, potrjena.

(Vpliv npravnostnega reda na zrelostno spričevalo učiteljskih pripravnikov.) Z ukazom naučnega ministerstva z dne 23. septembra je določeno, da se smejo zrelostna spričevala z odliko dajati le takim gojencem in gojenkam učiteljskih, ki imajo v npravnosti „hvalevredno“.

(Družba vednega češčenja za lavant. škofijo) je izdala svoje 11. letno poročilo, iz katerega povzamemo, da je imela dohodkov 1637 gl. 73 kr., stroškov pa 1574 gl. 79 kr., torej je ostalo v gotovini 62 gl. 94 kr.

Raznoterosti.

— Telovnik z dedščino. V Kanesu je umrl nedavno star možiček, katerega so imeli sploh za reveža. Ko so odprli njegovo oporoko, našli so v njej listek z naslovom: „Mojemu unuku, pravniku v Parizu, volim svoj črni telovnik.“ To izredno dedščino so poslali dotičnemu dijaku v Pariz. Toda ta ni bil malo užaljen, ko je dobil v roke telovnik. Da, še več, zvezilo ga je toliko, da je začel trgati telovnik na kosčke. A glej, ko je trgal podlago, padel je iz nje zavitek papirjev. Odvijte jih in v njih najde v svoje največje iznenadenje — vrednostnih papirjev za kakih 600.000 frankov. Da je pravnik položil potem telovnik na častno mesto med svojo obleko, umeje se samo ob sebi.

— Tristoletnico kozaske armade praznovali bodo prihodnje leto po vsej Rusiji z veliko slavnostjo. Leta 1591 so bili namreč prvi uralski kozaki uvrščeni med rusko armado. Prvi njihov ataman je bil Ivan Jakutkin, ki je bil umoril nevarnega tekmeča carske dinastije, vsled česar ga je bil car visoko odlikoval.

— Dekliška sirotišnica, katero je dal kardinal Simor v Ostrogonu zgraditi, bila je v soboto na imendan našega cesarja slovesno otvorjena. Kardinal je omenil pri slavnostnem govoru, da je današnja vzgoja vzrok vedno množičih se samoumorov; v tem zavodu hoče vzgojiti verne žene.

— Svetovni kongres delavcev se bode baje vršil med svetovno razstavo v Čikagu l. 1893.

— Dolgotrajno spanje. Iz Kanesa se poroča, da je tam mlada 22 let stara deklica zaspala vže pred osemnajstimi dnevi. Vsak dan dvakrat malo pogleda potem zopet zamži. Njeno telo vidno hujša.

Telegrami.

Dunaj, 8. oktobra. „Presse“ in „Fremdenblatt“ potrjujeta soglasno, da je bila pri konferenci avstrijskega in ogrskega finančnega ministra razprava o glavnih točkah gledé uravnave valute priprava za enketo, katera bode kmalu sklicana.

Praga, 8. oktobra. Cesarski namestnik grof Thun nadzoruje osebno razdiranje kamenitega Karlovega mostu. — Dr. Rieger se povrne jutri.

Florenca, 9. oktobra. Pri obedu so bili navzoči vsi ministri. Crispi je imel govor, ki je bil sprejet z živahnim odobravanjem. Rekel je, da je irredentizem dandanes škodljiva zmota v Italiji, ker je ob enem sovražnik jedinstvi Italije in miru. On pozivlje v resnici vso Evropo na boj, od katerega zavisí morebiti celó narodni obstanek. Načelo narodnosti v svojem zadnjem izrazu ne more biti izključno pravilo politiskega in diplomatskega prava. Namen irredentistov je pred vsem zrušiti trodržavno zvezo in pri tem podpirajo nevedé ono stranko, katera méní, da se bode osnovala zopet papeževa država, če se zruši trodržavna zveza, ter da se zopet združijo katoliške države v korist Vatikana. Potem obsoja Crispi politiko osamljenja ter omenja berlinski kongres, ki je bil tedaj nesreča za Italijo, ker je gojila tako politiko. Italija je bila sprejeta v avstrijsko-ogrski koncert, ko je objavila na Dunaji svoje namene. Trodržavna zveza je postala v zadnjih treh letih prav presrečna. Avstrija in Francija ob mejah Italije ste poročstvo in potrebni za ravnotežje evropsko. Država, kakor je Avstrija, katera obseza vse rodove ter nobenega ne ovira v razvoji, morala bi se osnovati, če ne bi bila vže snovana. Evrope si ni mogoče misliti, če bi bila odvzeta Franciji civilizatorična misija. Italija, katera je med obema, mora z obema v prijateljstvu živeti. Naposled je napil Crispi italijanskemu ljudstvu in vladarski hiši.

London, 8. oktobra. V ponedeljek je bil v Buenos-Ayresu silen strah, ker se je čulo, da bode navstala zopet revolucija. Čete so stale zbrane, admiral Bordero je prevzel poveljništvo nad brodovjem, katero je bilo popolnoma za boj pripravljeno. Mnogi poslanci in senatorji so ostali čez noč v predsednikovi hiši. Vojni minister pa je odvedel predsednika v vojašnico. Kakor se čuje, skušali so nekateri seržanti nahujskati dva polka, katera sta za posadko.

Carigrad, 8. oktobra. Tukajšnji srbski zastopnik je dobil brzoglavno poročilo, da je do 120 Albancev prestopilo srbsko mejo ter umorilo nekaj mejnih stražarjev.

Vremensko sporočilo.

Daj	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.		730.4	11.8	sl. vzh.	megla	1.98
8. u. pop.		738.3	19.2	sl. jzap.	oblačno	dež
9. u. zveč.		737.9	11.0	vzhod	"	
Srednja temperatura 14.0°, za 1.4° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

9. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gld.	90	kr.
Srebrna 5 1/2% " 100 " " 16%	88	"	90	"
5% avstr. zlat. renta, davka prosta	107	"	45	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	70	"
Akcije avstr.-ogrske banke	985	"	—	"
Kreditne akcije	309	"	50	"
London	115	"	10	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleonid.	9	"	09	"
Cesarski cekini	5	"	44	"
Nemške marke	56	"	50	"

Za pogorelee v Ambrusu

darovali so ti-le :

Za god iz Metlike	3	gld.
L. Z., kapelan	2	"

Tuji.

7. oktobra.

Pri **Matieu**: Lautner, Lehman, Grünwald, Riegert, Godina, Kellerman, Horowitz, Frischt, Geiringer in Stern, trgovci, z Dunaja. — Rodbina Basevi, Teuschl, e. kr. poštni kontrolor, Courir, iz Trsta. — Rismondo, trgovec, iz Makarske. — Whutfield iz Londona. — Pevič iz Pulja. — Rodbina trgovca Artla iz Celja. — Gerstman, trgovec, iz Lipsije. — Baron Lazzarini iz Grada. — Zyzien, trgovec, iz Gornjeavstrijskega. — Mayer iz Vipave. — Leschitz iz Dalmacije. — Volčič, pravnik, iz Žukemberka.

St. 18.029.

Razglas

(3—1)

mladeničem, ki stopajo v vojaško dōbo.

Zaradi prihodnjega vojaškega nabora, ki bode 1891. leta, naznanja mestni magistrat ljubljanski sledeče:

1. Vsi tū prebivajoči mladeniči, kateri so bili rojeni 1870., 1869. in 1868. leta, se morajo zglasti v zapisanje tekom meseca

novembra letos

pri tem uradu.

2. Mladeničem, ki nimajo v Ljubljani domovinstva, je s seboj prinesli dokazila o starosti in pristojnosti.

3. Začasno odsotne ali pa bolne mladeniče smejo zglasti stariši, varuhi ali pooblaščenči.

4. Oni, ki si mislijo izprositi kako v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnosti, imajo ali v mesecih **januarju** in **februarju** 1891. leta podpisanemu uradu, ali pa **najpozneje na dan glavnega nabora** naborni komisiji izročiti z listinami previde ne prošnje.

5. Oni, ki želijo, da se jim dovoli stava zunaj domačega stavnega okraja, morajo ob priliki zglastitve izročiti z **listinami previde ne prošnje**. V takem slučaju je moči tudi istočasno zglasti in dokazati pravico do kake v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona povedanih ugodnosti.

6. Dolžnost zglastitve imajo tudi sinovi vojaških oseb, biva-jočih v dejanski službi in pa oni, ki so nameščeni pri upravi vojstva (vojnega pomorstva) in so še stavodolžni.

7. **Kdor zanemari dolžnost zglastitve**, in sploh iz vojnega zakona izvirajoče dolžnosti, se ne more izgovarjati s tem, da ni vedel za ta poziv ali pa za dolžnosti izvirajoče mu iz vojnega zakona.

Stavljeneec, kateri opusti propisano zglastitev, ko mu ni branila nikaka njemu nepremagljiva ovira, zakrivi se **prestopka** in zapade globi od 5 do 100 gld., eventuelno zaporni kazni od jednega do dvajset dni.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

3. dan oktobra 1890.

Zahvala.

Slovensko bralno društvo v Tržiči blagovolilo je podariti 59 gld. 86 kr. kot čisti do-hodek veselice dne 7. septembra t. l. za tukajšnjo ubožno šolsko mladino. Za ta blagi čin si šteje pod-pisano vodstvo v najprijetnejšo dolžnost, izreči tem potom vrlemu društvu presrečno in iskreno javno zahvalo.

Šolsko vodstvo v Tržiči,

dué 6. oktobra 1890.

Jožef Kragl,
šolski voditelj.

Zobozdravnik

Avgust Schweiger

prične s 15. oktobrom delovanje
kakor do sedaj (3-3)

v hōtelu „pri Maliču“ (Stad Wien) II.

Dunajske razstavne srečke à 1 gl.

Le malo jih je še!

11 srečk 10 gld.

6 srečk 5 gl. 50 kr.

Glavni dobitek

50.000

gld. vrednosti.

Žrebanje že 30. oktobra.

Srečke po 1 gld. pri C. C. MAYER-ji v Ljubljani.

(13)